

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอกระพ้อ จังหวัดปัตตานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายมะยือลัน...เงาะ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗๓/๑ ม. ๔ ต. กระบุรี อ. กระพ้อ จ. ปัตตานี

โทรศัพท์ ๐๘๑๐๙๔๐๔๓๗ Facebook มะยือลัน เงาะ Line ๐๘๑๐๙๔๐๔๓๗

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๕ ปัจจุบันอายุ ๔๓ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

คณะ/สาขาวิชา บริหารธุรกิจ/การจัดการ

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ผู้ช่วยผู้ใหญ่นบ้าน

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๕ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. มะพร้าว น้ำหอม

๒. อ้อย

๓. ยางพารา

๔.บ่อปลา

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.การปลูกมะพร้าว น้ำหอม

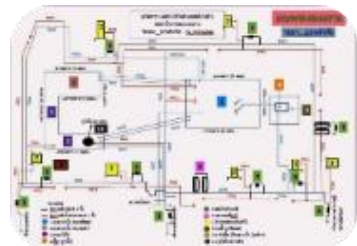
๒.การผลิตอ้อยคุณภาพ

๓.การทำปุ๋ยหมัก

๔.ระบบน้ำพลังงานโซล่าเซลล์

๕.การทำอาหารปลาแบบประหยัดเพื่อลดต้นทุน

๖.การปลูกผักยกแคร่

๕. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๗. หลักสูตร ประกอบด้วย

๕.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑.การบริหารการจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางเกษตรผสมผสาน

๕.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑.การปลูกมะพร้าวน้ำหอม
- ๒.การผลิตอ้อยคุณภาพ
- ๓.การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- ๔.ระบบน้ำพลังงานโซล่าเซลล์
- ๕.การปลูกผักแบบยกแคร่

๕.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑.การทำอาหารปลาแบบประหยัดเพื่อลดต้นทุน

๕.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานี้จำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การบริหารการจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางเกษตรผสมผสาน

 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- ๑.เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนและบริหารพื้นที่เกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓.เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนและคุ้มค่า
- ๔.เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบระบบเกษตรผสมผสานที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง
- ๕.เพื่อสร้างทักษะการพึ่งพาตนเองและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องจากพื้นที่ที่มีอยู่

 เนื้อหาหลักสูตร

หน่วยที่ ๑: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเกษตรผสมผสาน

ความหมายและแนวคิดของเกษตรผสมผสาน

ความแตกต่างระหว่างเกษตรเชิงเดี่ยวกับเกษตรผสมผสาน

ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยที่ ๒: การวิเคราะห์ทรัพยากรและศักยภาพของพื้นที่

การสำรวจลักษณะดิน น้ำ สภาพภูมิอากาศ

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT)

การระบุเป้าหมายการผลิต

หน่วยที่ ๓: การวางแผนและออกแบบพื้นที่เกษตรผสมผสาน

การแบ่งโซนพื้นที่ตามประโยชน์ใช้สอย (พื้นที่นา สวน บ่อปลา โรงเรือน ฯลฯ)

ตัวอย่างผังการใช้พื้นที่ ๑ ไร่ / ๕ ไร่ / ๑๐ ไร่

การเลือกชนิดพืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่

หน่วยที่ ๔: การจัดการระบบน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

การอนุรักษ์น้ำและดิน

การใช้ระบบน้ำหยด ฝายชะลอน้ำ และบ่อเก็บน้ำ

การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการจัดการศัตรูพืชแบบธรรมชาติ

หน่วยที่ ๕: การบริหารจัดการและการตลาด

การจัดการต้นทุนและกำไร

การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า

การเชื่อมโยงตลาดท้องถิ่นและออนไลน์

หน่วยที่ ๖: กรณีศึกษาความสำเร็จ

วิเคราะห์ตัวอย่างพื้นที่เกษตรผสมผสานที่ประสบความสำเร็จ

บทเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด																
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพท.)																
จังหวัด...ปีค.ด.น..... ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. ประชุมชี้แจง จนท.						1-12										สง.เกษตรอำเภอ
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ																
2.1 ประเมินศักยภาพ ศพท.	12	ศูนย์				1-9										ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
2.2 จัดทำข้อรับสนับสนุนงบประมาณ	9	ศูนย์					1-9									ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.และศูนย์เครือข่าย																
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพท.	12	ศูนย์				ทุก ศพท.										ศพท., สง.เกษตรอำเภอ
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	12	ศูนย์							ทุก ศพท.					1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ								1-9			1-12					
- ปรับปรุงข้อมูล														1-9	ทุก ศพท.	
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้														1-9	ทุก ศพท.	
- จัดทำเอกสารเผยแพร่														1-9	ทุก ศพท.	
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	12	ศูนย์							ทุก ศพท.					1-9	ทุก ศพท.	ศพท., สง.เกษตรอำเภอ, ศูนย์วิจัยข้าว, สถานีพัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- เตรียมการ / วางแผน								1-9			1-12					
- ดำเนินการ														1-9	ทุก ศพท.	
3.4 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำศพท.	12	ศูนย์												1-9	ทุก ศพท.	- ศพท.,สง.เกษตรอำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดิน,สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร						1-12										
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	12	ศูนย์														สง.เกษตรอำเภอ,สถานีพัฒนาที่ดิน ,สง.ประมง,สง.ปศุสัตว์
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย									1-12							
- ปรับปรุง/พัฒนา															1-12	
3.6. คณะกรรมการ ศพท.																
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพท.และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด							ทุกศพท.			ทุกศพท.			ทุกศพท.	ทุกศพท.		สง.เกษตรอำเภอ,สง.ปศุสัตว์ ,สง.ประมง,คว.ช.(ปีค.ด.น.),ควพ.(ปีค.ด.น.)
- ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพท. ระดับอำเภอ	12	ศูนย์					ทุกศพท.		ทุกศพท.			ทุกศพท.		ทุกศพท.		สง.เกษตรอำเภอ,สง.ปศุสัตว์ ,สง.ประมง,คว.ช.(ปีค.ด.น.),ควพ.(ปีค.ด.น.),สง.กษ
4. การให้บริการของ ศพท.																
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	12	ครั้ง							ทุก ศพท.							ศพท.
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร	12	ครั้ง							ทุก ศพท.							ศพท.
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	12	ศูนย์							ทุก ศพท.							ศพท.
5. การอบรมเกษตรกร	20	ราย	60,000				1-12					1-12				- สง.เกษตรอำเภอ
6. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพท.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)	12	ศูนย์	153,600						ทุก ศพท.							
7.1 ใช้จ่ายฐานเรียนรู้							1-12					1-12				สง.พัฒนาที่ดิน, สง.ประมง, สง.ปศุสัตว์
7.2 เอกสารวิชาการ	12															
7.3 ถ่ายทอดความรู้																
7.4 สนับสนุนปัจจัยการผลิต										1,4,5,6,8						
8. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
8.1 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	12	ครั้ง							ทุกวันที่ 25 ของเดือน							- สำนักงานเกษตรอำเภอ, ศพท.
8.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง													ทุก ศพท.	- สำนักงานเกษตรอำเภอ
	1	คือ	ศพท. อ.เมืองปีค.ด.น	2	คือ	ศพท. อ.แม่ลาน	3	คือ	ศพท. อ.ไม้แก่น							
	4	คือ	ศพท. อ.หนองจิก	5	คือ	ศพท. อ.ยะรัง	6	คือ	ศพท. อ.ปรานะ							
	7	คือ	ศพท. อ.โคกโพธิ์	8	คือ	ศพท. อ.ยะหริ่ง	9	คือ	ศพท. อ.สายบุรี							
	10	คือ	ศพท. อ.มายอ	11	คือ	ศพท. อ.พุนพิน	12	คือ	ศพท. อ.กะทู้							

[illegible]

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจเกิดจากความต้องการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต โดยเกษตรกรจำนวนมากใช้วิธีการปลูกพืชแบบเดิมที่พึ่งพาประสบการณ์ส่วนตัว มีการใช้ปุ๋ย/ยาฆ่าแมลงมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เพราะ “ทำตามคนอื่น” หรือ “เคยทำมาแบบนี้” ไม่ได้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ เช่น ไม่รู้ต้นทุนที่แท้จริง หรือไม่วิเคราะห์สภาพดิน น้ำ และตลาดก่อนปลูก ส่วนเกษตรกรยุคใหม่ไม่ใช่แค่ “ปลูกแล้วรอผล” แต่คือ “วางแผน-วิเคราะห์-ปรับปรุง” และแรงผลักดันสำคัญที่สุด คือ “ความอยากลดต้นทุนแต่ได้ผลผลิตมากขึ้นอย่างยั่งยืน” นั่นคือจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่านไปสู่เกษตรวิชาการหรือเกษตรอัจฉริยะ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาที่เกิดขึ้น คือต้นทุนสูงโดยไม่จำเป็น เช่น ใส่ปุ๋ยเกิน ทำให้ดินเสื่อม การใช้ยาฆ่าแมลงซ้ำซ้อน แต่ศัตรูพืชกลับดื้อยา ผลผลิตได้ไม่คุ้มค่า เช่น ปลูกพืชชนิดเดียวในฤดูกาลเดียว (เสี่ยงภัยธรรมชาติ) ขายได้ราคาต่ำ เพราะมีมากในตลาด (ไม่มีการวางแผนตลาด)

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การลดปัญหาดินเสื่อมและเพิ่มคุณภาพดิน

๒. การลดต้นทุนการผลิต

๓. การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิต

๔. การเพิ่มมูลค่าและเชื่อมโยงสู่ตลาด

๕. การลดการระบาดของศัตรูพืชและโรคพืช

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การลดปัญหาดินเสื่อม / เพิ่มคุณภาพดิน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ -สำรวจและวิเคราะห์ดิน

-วางแผนการปรับปรุงดินตามผลวิเคราะห์

-ใช้พืชบำรุงดินร่วมกับเทคโนโลยี

-ติดตามผลการปรับปรุงดิน

๒. การลดต้นทุนการผลิต

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ -ทำบัญชีต้นทุนการผลิตก่อนเริ่ม

-หาเทคโนโลยีทดแทนที่คุ้มค่าในระยะยาว

-ทดลองใช้กับพื้นที่บางส่วนก่อน

-เก็บข้อมูลและปรับแผนการใช้เทคโนโลยี

๓. การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพผลผลิต

- ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ -วิเคราะห์พันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่และตลาด
- วางแผนการปลูก ปฏิทินเพาะปลูก
 - ระบุช่วงเวลาให้น้ำ ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยว
 - ประเมินผลผลิตตามรอบเวลา และปรับสูตรการดูแล
 - วิเคราะห์ปริมาณ-คุณภาพผลผลิต เพื่อวางแผนรุ่นถัดไป

๔. การเพิ่มมูลค่าและเชื่อมโยงสู่ตลาด

- ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ -คัดเลือกผลผลิตที่สามารถแปรรูปได้ง่ายและมีตลาด
- เรียนรู้การแปรรูปขั้นพื้นฐาน + บรรจุภัณฑ์
 - สร้างเรื่องราวของสินค้า
 - ขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์
 - เชื่อมโยงกับเครือข่ายผู้บริโภค เช่น กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ หรือตลาดสีเขียว

๕. การลดการระบาดของศัตรูพืชและโรคพืช

- ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ -สังเกตการณ์และเก็บข้อมูลการระบาด
- วิเคราะห์ปัญหาและเลือกแนวทางการจัดการ
 - บันทึกข้อมูลและประเมินผล

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การลดการระบาดของศัตรูพืชและโรคพืช

กรอบแนวคิด IPM = ป้องกันก่อน > เฝ้าระวัง > ตัดสินใจด้วยเกณฑ์ > ใช้มาตรการผสมผสาน > ประเมินผลและพัฒนา

ขั้นที่ ๑) ป้องกัน ลดโอกาสเกิดปัญหาตั้งแต่ต้นทาง

- เมล็ด/กล้าคุณภาพ ใช้เมล็ด/ต้นกล้ารับรอง ปลอดเชื้อโรค คลุกเชื้อไตรโคเดอร์มา, บาซิลลัส
- ออกแบบระบบปลูก หมุนเวียนพืช (ไม่ปลูกพืชวงศ์เดียวกันซ้ำที่เดิม) เพื่อตัดวงจรโรค-แมลง-วัชพืช ระยะปลูก-โปร่งพอ ให้ลมผ่าน แห้งเร็ว ลดเชื้อรา วางแนวกันชน/แปลงล่อ (trap crop) เพื่อล่อแมลงออกจากพืชหลัก

- สภาพแวดล้อมและดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุ ปรับ pH ให้เหมาะกับพืช จัดการน้ำ ไม่ขัง ไม่แฉะนาน (โรคราก/โคนเน่า)

- สุขอนามัยแปลง (Sanitation) เก็บเศษพืชป่วยออกจากแปลง/ฝัง/เผาตามระเบียบ ล้างเครื่องมือ ตัดแต่งกิ่งให้สะอาด (ฆ่าเชื้อกรรไกร)

ขั้นที่ ๒) เฝ้าระวังและสำรวจ รู้เร็ว ตัดสินใจทัน

- วางแผนสำรวจ แบ่งแปลงเป็นโซน/เดินแบบซิกแซก ตรวจ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง (ช่วงเสี่ยง ๒ ครั้ง/สัปดาห์) ตรวจเข้า/เย็น (แมลงบางชนิดเคลื่อนไหวเวลานี้)

- เครื่องมือ กับดักกาวสีเหลือง/น้ำเงิน นับแมลงบิน (เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ ฯลฯ) กับดักฟีโรโมน จับตัวผู้ของ หนอน/แมลงคืบหน้า เตือนระบาด แอป/กล้องถ่ายภาพอาการใบ ช่วยจำแนกโรค-แมลง

- เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ อัตราการเกิดโรค ความรุนแรง ความหนาแน่นแมลง บันทึกสภาพอากาศฝน, ความชื้น, อุณหภูมิ (โรคเชื้อราขึ้นเมื่ออับชื้น)

ขั้นที่ ๓) เกณฑ์ตัดสินใจ แก่เมื่อ “คุ้มค่าและจำเป็น”

-ใช้ “เกณฑ์ระบาด” รายพืช (จากคำแนะนำท้องถิ่น/หน่วยงาน) เช่น

เพลี้ยอ่อนในผักใบ: ใบมีเพลี้ยเกิน ๑๐-๒๐% ของจุดตรวจ → เริ่มควบคุม

โรคใบจุด: เมื่อพบจุดโรคเริ่มกระจายมากกว่า ๕-๑๐% ของใบสำรวจ → เริ่มตัดแต่ง/พ่นชีวภัณฑ์

ขั้นที่ ๔) เลือก “ชุดมาตรการ” ตามลำดับความปลอดภัย (IPM)

- วิธีกลกรรม- ใช้ก่อน หมุนเวียนพืช, ปรับปฏิทินปลูกให้หลบระบาด ใส่ปุ๋ย “พอดี” (N มากไปทำให้ใบอ่อนดิ่งแมลง/เชื้อรา) เพิ่ม K-Ca เสริมความแข็งแรง จัดการน้ำให้พอดี ลดชื้นให้ใบแห้งเร็ว ปลูกพืชคลุมดิน/แถบดอกไม้เพื่อดึงแมลงตัวห้ำ-ตัวเบียน

- เชิงกายภาพ/กล มุ้ง/ตาข่ายกันแมลง, ฟาง, กำจัดด้วยมือ/ดูดแมลง ตัดแต่งกิ่ง เปิดทรงพุ่ม, เก็บผล/ใบป่วยทิ้ง คลุมพลาสติกใสฤดูร้อน ๔-๖ สัปดาห์ ลดเชื้อดิน/เมล็ดวัชพืช

- ชีวภาพ ปล่อง/อนุรักษ ตัวห้ำ-ตัวเบียน (เช่น เต่าทอง, Trichogramma) ใช้ ชีวภัณฑ์: *Bacillus thuringiensis* (Bt) (หนอนผีเสื้อ), *Beauveria/Metarhizium* (เพลี้ย/ด้วง), ไตรโคเดอร์มา (โรคราก/โคน), *Pseudomonas*/บาซิลลัส (โรคใบ)

- เคมีอย่างรับผิดชอบ เลือกสาร “จำเพาะ/เลือกทำลาย” เพื่อลดผลกระทบต่อศัตรูธรรมชาติ หมุนกลุ่มฤทธิ์ ไม่ใช้ซ้ำกลุ่มติดกันหลายครั้ง เพื่อลดการดื้อยา ทำตาม ฉลาก: อัตรา/ปริมาณน้ำ, ช่วงเวลาก่อนเก็บเกี่ยว, เวลาห้ามเข้าพื้นที่, พ่นตอนเย็น/เช้ามืด, ระบวงการพ่นกระจาย (ลม < ๑๐-๑๕ กม./ชม.)

ขั้นที่ ๖) ประเมินผลหลังดำเนินการ

- สำรวจซ้ำ หลัง ๓-๗ วัน (ชีวภัณฑ์อาจนานขึ้น) เปรียบเทียบตัวเลข ความหนาแน่นแมลง, อุบัติการณ์/ความรุนแรงโรค ก่อน-หลัง ถ้าคุมไม่ลง ให้ทบทวนสาเหตุ เวลา/วิธีพ่น, สารไม่ตรงชนิด, ดื้อยา, ความชื้นสูงเกินไป ฯลฯ

ขั้นที่ ๘) ความปลอดภัย-สิ่งแวดล้อม-กฎหมาย

- PPE ครบ: หน้ากาก ถุงมือ แว่น ชุดป้องกัน ผสมสารในที่อากาศถ่ายเท/ไกลแหล่งน้ำดื่ม, มีพื้นที่รองรับหกหล่น ล้างอุปกรณ์/ภาชนะ “สามครั้ง” กำจัดภาชนะตามระเบียบ รักษา เขตกันชน ริมลาราง แหล่งน้ำ บ้านเรือน, แจ้งเพื่อนบ้าน/ผู้เลี้ยงผึ้ง เก็บข้อมูล วันที่พ่น-สาร-อัตรา-รองรับมาตรฐาน GAP/อินทรีย์

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)อ้อยคั้นน้ำ.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๒-๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๒)มะพร้าวน้ำหอม.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๐-๐.....ไร่-งาน-วา

๑.๓)ฝรั่ง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๒-๐.....ไร่-งาน-วา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลา.....จำนวน.....๒.....(หน่วย...บ่อ....)

- ๒.๒)หอยขม..... จำนวน.....๑.....(หน่วย...บ่อ...)
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๓.๑) จำนวน.....(ตัว)
- ๓.๒) จำนวน..... (ตัว)
- ๓.๓) จำนวน..... (ตัว)
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย
- ๔.๑) ...ขายกิ่งพันธุ์ฝรั่ง มะนาว..... จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๔.๒)ขายหน่อกล้วย..... จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๔.๓)ขายน้ำหมัก..... จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
- ๑) สินค้า.....อ้อย.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้
- ๑.๑) ค่าไถ่ยกร่อง เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๒) ค่าต้นพันธุ์ เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๓) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๒,๘๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๔) ค่าปุ๋ยคอก เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๕) ค่าสารกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๖) ค่าน้ำมัน + ค่าไฟ เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๗) ค่าแรงงาน เป็นเงิน ๓,๒๐๐ บาท/ไร่
- ๑.๘) ค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท/ไร่
- รวมต้นทุนการผลิต ๒๑,๓๐๐ บาท/ไร่
- รายได้ ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ๒.๓ รายได้ของเกษตรกรกรต้นแบบ มีดังนี้
- ๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ
- กรีดยาง
- เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน
- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ
- การขายผัก
- เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๕๐๐.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ
- ขายกล้วย
- ขายมะพร้าว
- ขายฝรั่ง
- เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒,๐๐๐ บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
- ได้จากอะไรบ้าง ระบุ

- ขายนํ้าอ้อยคั้น

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

ทำให้ตนเองมีความรู้ในกิจกรรมหรืออาชีพที่ทำ โดยการผ่านกระบวนการที่ตนเองได้เป็นผู้คิดริเริ่ม การทำจากต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทำให้เกิดความรู้ที่ผ่านการทดลองจริงจนประสบความสำเร็จ ได้เรียนรู้ความผิดพลาด การแก้ปัญหา เกิดความพยายามและความอดทน

- ประโยชน์ที่เกิดเกษตรกรรายอื่น

ทำให้เกษตรกรที่มีความสนใจในการทำการเกษตร ได้เข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากการทำกิจกรรมภายในแปลงได้โดยตรง ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์จริง ทำให้เกษตรกรได้รับแรงจูงใจในการทำงานด้านการเกษตร และรักในการเกษตรเพราะมีพื้นที่ที่เป็นต้นแบบ

- ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

แปลงต้นแบบเป็นพื้นที่เรียนรู้ของชุมชน ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง เป็นการยกระดับให้กับหมู่บ้าน ชุมชน และผู้นำ เนื่องจากเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ที่สามารถเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนด้านการเกษตรและอื่นมากมาย

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การจัดการดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพ ดินมีชีวิต รักษาความสมดุล จุลินทรีย์ ลดการชะล้างและการพังทลายของหน้าดิน

๒. การจัดการน้ำ ใช้น้ำอย่างคุ้มค่า ลดการขาดแคลนน้ำในชุมชน และป้องกันปัญหาดินเค็ม/น้ำท่วมขัง

๓. การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช การใช้ชีวภัณฑ์ ลดการใช้สารเคมี ลดมลพิษสารเคมีในดิน น้ำ อากาศ และลดสารตกค้างในผลผลิต ผู้บริโภคปลอดภัย ชุมชนปลอดภัย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ใช้ ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด วัสดุคลุมดิน ช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการชะล้างพังทลาย

- ขุดบ่อกักเก็บน้ำเก็บน้ำฝนไว้ใช้ ลดการสูญเสียจากการไหลบ่า น้ำในพื้นที่มีความยั่งยืน ลดปัญหาขาดแคลนน้ำทั้งเพื่อเกษตรกรและชุมชน

- ลดการใช้สารเคมี โดยใช้ ชีวภัณฑ์/สารสกัดธรรมชาติ ลดสารตกค้างและการปนเปื้อนในอากาศ ลดภาวะโลกร้อน เพิ่มคุณภาพอากาศที่ดีในชุมชน

- ใช้เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ ลดปัญหาขยะเหลือทิ้ง ใช้ทรัพยากรหมุนเวียนได้อย่างยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้และความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่รับผิดชอบ โดยอาศัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในพื้นที่ และการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม ตัวอย่างข้อมูลพื้นฐานที่ได้รับการจัดเก็บและนำมาใช้ประโยชน์ ได้แก่

- ข้อมูลสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เช่น ประเภทดิน แหล่งน้ำ ความเหมาะสมของพืชที่ปลูก
- ข้อมูลสภาพภูมิอากาศเฉพาะถิ่น เช่น ปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ แสงลม
- ข้อมูลโครงสร้างการผลิต เช่น พืชหลักที่ปลูก วงจรการผลิต แรงงานในครัวเรือน
- ปัญหาและข้อจำกัดในการผลิต เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืช โรคพืช
- แนวโน้มการตลาดและความต้องการของผู้บริโภคในพื้นที่และใกล้เคียง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- บทบาทในการเป็นจุดอบรมและศึกษาดูงาน

เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน นักเรียน นักศึกษา และหน่วยงานราชการที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานตลอดทั้งปี จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้ความรู้ในหัวข้อที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางเกษตรผสมผสาน การใช้สารชีวภัณฑ์ และการแปรรูปผลผลิต พัฒนาแปลงเรียนรู้ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองได้

- การเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรต้นแบบ และทีมงานมีความรู้และประสบการณ์ตรงในการทำเกษตร สามารถเป็นวิทยากรบรรยายในเวทีต่าง ๆ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบ “เกษตรกรสอนเกษตรกร” ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างเป็นกันเอง และนำไปปฏิบัติได้จริง สื่อสารโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย พร้อมสาธิตกระบวนการผลิตจริงในพื้นที่ เพื่อเสริมความมั่นใจในการเรียนรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ดำเนินการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเพาะปลูก เช่น โรคพืช ศัตรูพืช ดินเสื่อมคุณภาพ หรือการจัดการน้ำในฤดูแล้ง แนะนำวิธีการแก้ไข เช่น การใช้สารชีวภัณฑ์ การจัดการระบบน้ำแบบประหยัด การปรับปรุงดิน ด้วยปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยพืชสด เกษตรกรในพื้นที่เกิดความเชื่อมั่น ในฐานะแหล่งให้คำปรึกษาที่เข้าถึงง่ายและเป็นกันเอง ปัญหาสำคัญในพื้นที่ เช่น การระบาดของแมลง การขาดแคลนน้ำ หรือความเข้าใจผิดเรื่องการใช้สารเคมี ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักวิชาการ รวมถึงเป็นตัวกลางที่จะประสานงานกับหน่วยงานทางราชการ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพค.) มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์กลางในการรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ ข้อมูลโรคพืชและศัตรูพืชที่ระบาดในช่วงต่าง ๆ พร้อมแนวทางการป้องกันและกำจัด ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การรับเงินช่วยเหลือ การอบรม และประสานงานกับสำนักงานเกษตรตำบล/อำเภอ ในการเผยแพร่ข้อมูลร่วมกันให้ครบถ้วน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลแบบ “เกษตรกรสู่เกษตรกร” ใช้ผู้นำชุมชนหรือเกษตรกรต้นแบบเป็นพี่เลี้ยง มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำหรับการจัดการอบรม ถ่ายทอดทฤษฎีความรู้การปฏิบัติจริง

วิธีการที่เกษตรกรในชุมชนนำไปปฏิบัติ คือ เกษตรกรทดลองทำในแปลงของตนเอง เกษตรกรบางรายขยายผลต่อไปยัง กลุ่มเกษตรกรหรือวิสาหกิจชุมชน เช่น การรวมกลุ่มปลูกพืช การแปรรูปผลผลิต เกษตรกรในเครือข่ายช่วยกันแลกเปลี่ยนความรู้ มีการปรับใช้ องค์ความรู้ให้เหมาะสมกับพื้นที่

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ ต้นทุนการผลิตลดลง รายได้เพิ่มขึ้นจากผลผลิตที่มีคุณภาพ เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร เกิดความเข้มแข็งของชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง ลดการใช้สารเคมี รักษาดิน น้ำ อากาศในชุมชนให้ยั่งยืน เกษตรกรมีความรู้ มั่นใจในอาชีพ ภูมิใจในผลผลิต และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การขยายผลองค์ความรู้ด้านเกษตร ไม่ได้หยุดแค่การสอน แต่คือการสร้าง การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน เมื่อเกษตรกรนำความรู้ไปปรับใช้จริง จะเกิดผลสำเร็จทั้งในระดับ รายบุคคล ครอบครัว และชุมชน ทำให้การพัฒนาเกษตรกรรมมีความยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการ การฝึกอบรม และการประสานงาน ร่วมกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ได้รับองค์ความรู้ที่ถูกต้อง รวมถึงรวมกลุ่มกับเกษตรกรในชุมชน ผู้นำชุมชน เพื่อพัฒนางานด้านการเกษตรในชุมชน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายด้านการเกษตร ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เกิดการรวมกลุ่มและเครือข่ายเกษตรกร และการทำงานของหน่วยงานรัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรที่ ยั่งยืนทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะ ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ผู้ดำรงตำแหน่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ และตอบสนองต่อเป้าหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีหน้าที่หลักและภารกิจสำคัญ

๑. วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ ศพก.

๒. เป็นผู้นำในการบริหารจัดการภายในศูนย์

๓. เป็นผู้นำในการถ่ายทอดองค์ความรู้

๔. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

๕. เป็นตัวแทนของชุมชนในการประสานงานกับภาครัฐและเอกชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ความภาคภูมิใจหลักคือการได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อเกษตรกรและชุมชน ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และเดินไปสู่ความยั่งยืน ภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ความสำเร็จของศพก. คือความสำเร็จของชุมชน มีความภูมิใจที่สามารถสร้างคุณค่า ทั้งต่อเกษตรกร สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจชุมชน เป็นแบบอย่างและแรงบันดาลใจ ศพก. เป็นต้นแบบการทำงานเกษตรที่มีประสิทธิภาพ เกษตรกรในชุมชนสามารถเห็นเป็นตัวอย่างจริง ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่หันมาสนใจการทำเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

.....มีบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติในชุมชน เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มเยาวชนภายในชุมชน เป็นกรรมการและคณะทำงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรุ่นใหม่ เป็นผู้ประสานงานหลักในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาวบ้าน เยาวชน กลุ่มสตรี ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆภายในชุมชน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

.....การพัฒนาชุมชนร่วมกันกับชาวบ้าน เช่น การพัฒนาบริเวณริมถนนเส้นทางสู่ชุมชน การพัฒนาสุสาน การร่วมกิจกรรมต่างๆของมัสยิด ตาตึกว. การช่วยงานต่างๆภายในชุมชน การนำเสนอข้อมูลต่างๆของชุมชนต่อหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อยกระดับหมู่บ้านให้เป็นที่รู้จัก เป็นหมู่บ้านต้นแบบ และหมู่บ้านตัวอย่างในด้านต่างๆ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การดัวร์(ขอพร) พยายาม อดทน”

พร้อมคิด พร้อมทำ คือคำตอบ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นางสาวเครือมาศ รอดบน เกษตรอำเภอกะป้อ

๒. นางสาวนุรยานี สามะอาลี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นายวิวัฒน์ชัย ดาราหวานเศรษฐ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน เริ่มจากการตั้งทีมถอดบทเรียน หลังจากนั้นประชุมวางแผนการดำเนินงานในการถอดบทเรียนและลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลตามแผน เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้วทำการตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ หลังจากนั้นส่งข้อมูลให้เกษตรกรตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งก่อนจัดทำรายงาน

เครื่องมือที่ใช้คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ปัญหา/อุปสรรค

ทักษะในการเล่าและสื่อสารประสบการณ์ เกษตรกรอาจไม่คุ้นเคยกับการเล่าเรื่องหรืออธิบายขั้นตอนการทำงาน ทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่ครบถ้วน

การเก็บรวบรวมข้อมูลยังไม่เป็นระบบ ข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยบางครั้งกระจัดกระจาย ไม่สามารถนำไปวิเคราะห์หรือสรุปได้ทันที

- ข้อเสนอแนะ

.....การถอดบทเรียนจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของเกษตรกร การวางแผนอย่างเหมาะสม และการสนับสนุนจากหลายฝ่าย หากทำได้ต่อเนื่อง จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการเกษตรในชุมชนได้จริง

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

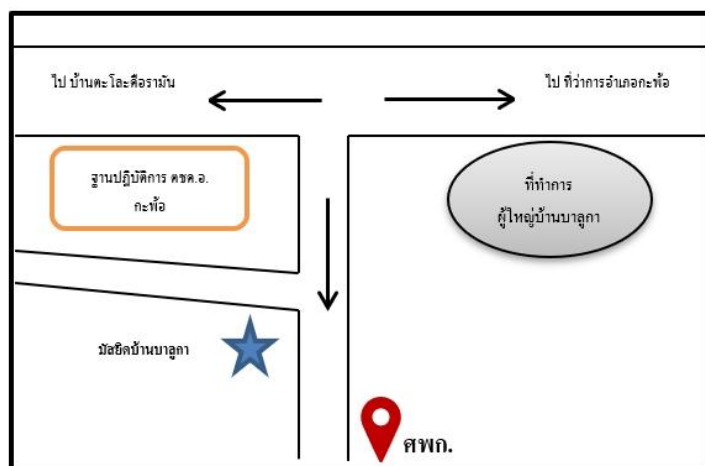
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอ กะป้อ จังหวัด ปัตตานี

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่บ้านบาลูกา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	กะรุบี	นายขามี่ลี สาอุ	๐๘๗-๒๙๒๘๑๕๕
๒	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(มังคุด)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๘	ตะโละดือรา มัน	นายมุฮัมมัดชัยมิง เจ๊ะหะ มะ	๐๙๓-๗๗๓๑๖๘๕
๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้านบือแน ดาแล	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	๘	ปล่องหอย	นายบราเฮง สาและ	๐๘๙-๒๙๙๗๑๕๐
๔	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผัก สมัยใหม่ บ้านบาลูกา	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	กะรุบี	นายถ้วนชากรียา ตงคอ เมา	๐๖๓-๐๖๔๙๐๓๘
๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่ บ้านบาโง สามะ	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่	๓	ปล่องหอย	นายมุหมัดรอสดี มีชา	๐๙๓-๖๑๖๘๙๔๙
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้านวังปลา	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	๙	ปล่องหอย	นายอับดุลเลาะ สือแม็ง	๐๘๐-๐๓๗๖๘๖๓
๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนบ้านคอลอกาลี	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชน (ศจช.)	๘	ตะโละดือรา มัน	นายอับดุลกอเดร์ ทะแว	๐๘๑-๓๖๘๕๒๒๙
๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ย ชุมชนบ้านตะโละบา โระ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑๐	ปล่องหอย	นายอับดุลฮาติม วายะโยะ	๐๘๔-๘๖๒๕๗๙๑
๙	กลุ่มเกษตรกรแปลง ใหญ่ลองกองบ้านคอก วัว	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	ปล่องหอย	นายสมาแอ สะนิวา	๐๘๙-๙๗๖๓๕๗๗
๑๐	ศูนย์คัดแยกผลไม้ ชุมชนอำเภอเกาะพ้อ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๒	กะรุบี	นายฮัมดัม วายะโยะ	๐๘๐-๓๘๒๔๒๓๑
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การผลิต มะพร้าวน้ำหอม บ้าน ตะโละดือรามัน	ศูนย์เรียนรู้มะพร้าว น้ำหอม	๔	ตะโละดือรา มัน	นายยุสรีย์ สาและ	๐๘๒-๔๐๔๓๘๕๔
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้านกอลี	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	๖	ตะโละดือรา มัน	นายขอลาฮูดีง สาและ	๐๖๒-๑๕๘๖๗๔๗
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้านตะโละ ดือรามัน	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	๔	ตะโละดือรา มัน	นายอาหามะ ยูแม	๐๘๑-๙๖๔๒๗๘๒

๑๔	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร(สละอิน โด)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๖	กะรุปี	นายเจษฎาเช็ง ยูโซะ	๐๖๒-๑๑๘๖๕๒๓
๑๕	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผัก ยกแคร่บ้านมะกอ	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๑	ปล่องหอย	นายนันฑ์ดิน จารู	๐๙๗-๙๙๗๘๙๔๐